

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	---	-----------------

**आदर्श प्रश्नपत्र / Model Que. Paper : I/23-24/ History of Vedic Literature-I /
वेदविभूषण प्रथम-वर्ष / Vedavibhushan First Year/
कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11th / Uttar Madhyama - I
वर्ष / Year 2023-24
विषय - वैदिकसाहित्यस्येतिहासः /History of Vedic Literature**

समय:- 3 होरा:

पूर्णाङ्कः:- 100

सामान्यनिर्देशः:-

1. कृपया सम्यक्तया परीक्षणं कुर्वन्तु यत् अस्मिन् प्रश्नपत्रे 11 पृष्ठानि तथा च 7 प्रमुखाः प्रश्नाः सन्ति।
2. अस्य प्रश्नपत्रस्य पठनाय 15 निमेषः निर्धारिताः सन्ति। अस्मिन् अवधौ केवलं प्रश्नपत्रं पठनीयं किमपि उत्तरं न लेखनीयम्।
3. सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतेन लेखनीयानि।
4. प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः।

1. **समुचितं विकल्पं चिनुत -**

10 x 2 = 20

अ. “विद्” धातोः अर्थाः कति भवन्ति -

क. 2 ख. 4

ग. 3 घ. 5

आ. यजुर्वेदसम्बद्धस्य ज्योतिषग्रन्थस्य नाम किम् ?

क. आर्चः ख. आथर्वणः

ग. याजुष् घ. लघुपराशरः

इ. “सत्यमेव जयते नानृतम्” इति मन्त्रः कुत्र प्राप्यते -

क. माण्डूक्योपनिषदि ख. मुण्डकोपनिषदि

ग. केनोपनिषदि घ. कैवल्योपनिषदि

ई. यास्कमतानुसारेण कति पदजातानि ?

क. 2 ख. 4

ग. 3 घ. 5

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	---	-----------------

उ. गोभिलगृह्यसूत्रेण सम्बद्धः वेदः कः ?

क. सामवेदः	ख. यजुर्वेदः
ग. ऋग्वेदः	घ. अथर्ववेदः

ऊ. कौषीतकीब्राह्मणं कस्य वेदस्य –

क. सामवेदस्य	ख. यजुर्वेदस्य
ग. ऋग्वेदस्य	घ. अथर्ववेदस्य

ऋ. कस्य वेदस्य किमपि आरण्यकं नोपलभ्यते ?

क. यजुर्वेदस्य	ख. अथर्ववेदस्य
ग. सामवेदस्य	घ. ऋग्वेदस्य

लृ. पुरुरवा-उर्वशीसंवादसूक्तस्य ऋग्वेदे उल्लेखसंख्या का ?

क. 10.95	ख. 10.90
ग. 10.75	घ. 10.110

ए. निम्नलिखितेषु अथर्ववेदस्य उपनिषद् ग्रन्थः न वर्तते -

क. मुण्डकोपनिषद्	ख. ऐतरेयोपनिषद्
ग. प्रश्नोपनिषद्	घ. माण्डूक्योपनिषद्

ऐ. अधोलिखितेषु ऋग्वेदस्य गृह्यसूत्रं वर्तते -

क. पारस्करगृह्यसूत्रम्	ख. गोभिलगृह्यसूत्रम्
ग. शांखायनगृह्यसूत्रम्	घ. कौशिकगृह्यसूत्रम्

2. रिक्तस्थानानां पूर्तिः करणीया –

5 × 1 = 5

अ. ऋग्वेद मण्डलानि सन्ति। (10/11/12)

आ. सत्यमेव जयते उपनिषदि वर्तते। (ईशावास्य/ मुण्डक / प्रश्न)

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	---	-----------------

- इ. पातञ्जलिमहाभाष्यानुसारेण यजुर्वेदस्य शाखाः सन्ति। (18/101/100)
- ई. शांखायनब्राह्मणस्यापरं नाम ब्राह्मणम्। (कौषीतकी/कौशिक/कात्यायन)
- उ. सामवेदस्य ब्राह्मणानि सन्ति। (7/9/10)

3. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु केन सह कास्य सम्बन्धः? उचितां तालिकां चिनुत – 5 × 2 = 10

- 3.1 अ. गोपथब्राह्मणम् I. सामवेदस्य
 ब. ऐतरेयब्राह्मणम् II. यजुर्वेदस्य
 स. ताण्ड्यब्राह्मणम् III. ऋग्वेदस्य
 द. शतपथब्राह्मणम् IV. अथर्ववेदस्य
- (क) (अ) I, (ब) II, (स) III, (द) IV
 (ख) (अ) II, (ब) I, (स) IV, (द) III
 (ग) (अ) IV, (ब) III, (स) II, (द) I
 (घ) (अ) IV, (ब) III, (स) I, (द) II
- 3.2 अ. निर्वचनग्रन्थः I. ऋग्वेदः
 ब. यमयमीसूक्तम् II. माध्यन्दिनसंहिता
 स. गृह्यसूत्राणि III. निरुक्तम्
 द. ईशोपनिषद् IV. कल्पसाहित्यम्
- क. (अ) III, (ब) I, (स) IV, (द) II
 ख. (अ) III, (ब) I, (स) II, (द) IV
 ग. (अ) IV, (ब) II, (स) I, (द) III
 घ. (अ) IV, (ब) II, (स) III, (द) I

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	---	-----------------

- 3.3 अ. ऋग्वेदः I. जैमिनिः
 ब. यजुर्वेदः II. सुमन्तुः
 स. सामवेदः III. पैलः
 द. अथर्ववेदः IV. वैशम्पायनः
 क. (अ) III, (ब) IV, (स) II, (द) I
 ख. (अ) III, (ब) IV, (स) I, (द) II
 ग. (अ) II, (ब) I, (स) IV, (द) III
 घ. (अ) II, (ब) I, (स) III, (द) IV
- 3.4 अ. संहिता I. वानप्रस्थाश्रमः
 ब. ब्रह्मणम् II. ब्रह्मचर्याश्रमः
 स. आरण्यकः III. सन्यासाश्रमः
 द. उपनिषद् IV. गृहस्थाश्रमः
 क. (अ) III, (ब) I, (स) II, (द) IV
 ख. (अ) III, (ब) I, (स) IV, (द) II
 ग. (अ) II, (ब) IV, (स) I, (द) III
 घ. (अ) II, (ब) IV, (स) III, (द) I
- 3.5 अ. ऐतरेयोपनिषद् I. ऋग्वेदस्य
 ब. बृहदारण्यकोपनिषद् II. कृष्णयजुर्वेदस्य
 स. कठोपनिषद् III. अथर्ववेदस्य
 द. प्रश्नोपनिषद् IV. शुक्लयजुर्वेदस्य
 क. (अ) I, (ब) IV, (स) III, (द) II
 ख. (अ) I, (ब) IV, (स) II, (द) III
 ग. (अ) III, (ब) II, (स) IV, (द) I
 घ. (अ) III, (ब) II, (स) I, (द) IV

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

4. अतिलघूत्तरीया: प्रश्नाः

5 × 2 = 10

अ. अथर्ववेदस्य किं गृह्यसूत्रम् ?

आ. ताण्ड्यब्राह्मणेन सम्बन्धः वेदविशेषः कः ?

इ. बृहदारण्यकोपनिषदि कति अध्यायाः सन्ति ?

ई. कस्य वेदस्य आचार्यः अध्वर्युनाम्ना ज्ञायते ?

उ. जगतीछन्दसि कति अक्षराणि भवन्ति ?

5. लघूत्तरीया: प्रश्नाः

5 × 3 = 15

अ. ऋग्वेदस्य महत्त्वविषये त्रीणि वाक्यानि लिखत ?

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

आ. तैत्तिरीयोपनिषदि कति वल्ल्यः सन्ति ? के च ते ?

इ. पतञ्जलिमहाभाष्यानुसारेण अथर्ववेदस्य कति शाखाः भवन्ति ? तासां नामानि लिखत ?

ई. सामवेदस्य पूर्वार्चिके कति पर्वाणि सन्ति ? नामानि लिखत ?

उ. शबरस्वामि मतानुसारेण ब्राह्मणग्रन्थानां प्रतिपाद्यविषयाः कति भवन्ति ? नामानि लिखत ?

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

6. विवरणात्मकाः प्रश्नाः

5 × 4 = 20

अ. ऋग्वेदीयसंवादसूक्तानां विवेचनं संस्कृतभाषया कुरुत।

आ. ऋग्वेदस्य क्रमविभाजनं सरलसंस्कृतेन लिखत।

<p>वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6</p>	<p>वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वीं / उत्तर मध्यमा - I / Class 11th / Uttar Madhyama - I</p>	<p>Model Paper - A</p>
--	--	------------------------

इ. कल्पवेदाङ्गं सविस्तरं विवेचयत।

ई. यजुर्वेदस्य शुक्ल-कृष्णत्वविभाजनं स्पष्टयत।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

उ. वेदानां सामाजिकमहत्त्वम् इति विषये संक्षेपेण निबन्धो लेख्य।

7. दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

4 × 5 = 20

अ. सामवेदस्य परिचयं संस्कृतभाषाया लिखत ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

आ. पृथिवीसूक्तस्य सारांशः संस्कृतगिराः विशदयत ।

इ. चतुर्वेदभाष्यकारः सायणाचार्यस्य परिचयो देयः ।

वैदिक साहित्य का इतिहास-I/ History of Vedic Literature-I RVVP/24/11-6	वेदविभूषण प्रथम-वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan First Year कक्षा 11वी / उत्तर मध्यमा - I / Class 11 th / Uttar Madhyama - I	Model Paper - A
---	--	-----------------

ई. सामवेदस्य ब्राह्मणग्रन्थानामुपरि टिप्पणी लेख्या ।
